

თუ არა მდიდარ და წარჩინებულ პირთ, უბრალო მამაკვდავთ იმასთან საქმე ვერ დაუჭერია; მისაღები ან გასაგზავნი საქონელი თუ ვაქვს, რამდენიმე ღლე გავწავლებს, თავის დროზე არაფერს არ შეგისრულებსო.

* *

მართლდომი გვეწერენ, რომ ზოგიერთს აქაურს სოფლებში, მაგ. სოფ. შინდისში, სხვა-და-სხვა ავად-მყოფობა, განსაკუთრებით სახადი, არის გავრცელებულიო, ასე რომ ამ იანვარში და თებერვალში თარმეტი კაცი შეიქნა მარტო ამ ერთს სოფელში ამ სენის მსხვერპლიო; მაგრამ არც მახარის ექიმო და არც სოფლის მამასახლისებო ამ საგანს არავითარ ყურადღებას არ აქცევენო. ჩვენი კორრესპონდენტი ითხოვს, ამ თავითვე, სანამ ეს სენი ჯერ კიდევ ძალიან არ გავრცელებულა, აღმინისტრაციამ მიაქციოს ამას ყურადღება, ექიმო გაგზავნონ სოფელში და ჯეროვანი დარიგება და წამალი მისცენ ხალხს; თორემ როცა სხვა სოფლებსაც მოედება, მერე გვიანდა იქნება დახმარებაო.

* *

ამბობენ, შორიდგან ჩამოსულა რამდენიმე ქალი, რომელთაც ქართულ დასში შესვლა სურთო. სამწუხაროდ, იმათ დაიგვიანეს, რადგანაც ამ დღეებში სეზონი თავდება და დადგება დიდი მარხვა, როდესაც წარმოდგენები აღკრძალულია. ღმერთმა ქნას, რომ ამათში მინც ვინმე გამოადგეს რიგიან ღრამატიულ მოთამაშედ, რადგანაც აქამდისინ ჯერ კიდევ არა ჰყავს ჩვენს სცენას ამ გვარი მოთამაშე ქალი.

* *

ღღეს ოთხშაბათს, არის დანიშნული ნ. ბაბუნიას ბენეფისი, რომელსაც ამ დღისთვის ისეთი პიესები აურ-

ჩევია, რომელშიაც ის ჩინებულად და ხელოვნურად თამაშობს.

იქედია, ეს ნიჭიერი მოთამაშე საკმაო ხალხს მიიზიდავს ამ წარმოდგენაზედ.

* *

ამ ქამად ტფილისში იმყოფება ერთი ამერიკელი ვაჭარი, რომელსაც მოუტანია ყალბი ბრილიანტები და სხვა ძვირფასი თვლების მგზავნი თვლები, რომელიც ისე ხელოვნურად არის გაკეთებული, რომ კაცი ძნელად გამოარჩევს ნამდვილისგან. მათრახილებთ მყიდველებს, რომელთაც შეცდომა შეუძლიანთ და ამასთანავე ფურჩვეთ ჩვენს ღრამატიულ საზოგადოების მმართველებს იყიდონ ეს ნივთები ისტორიული ტანისამოსის მოსართავად და სამკაულებად. შასი ძალიან იათია.

* *

ამ წინაზედ დღეებში გვაცნობა მართებლობის განკარგულება სპილენძის ფულის გადანაწილებასა და ახალი გვარის ფულის მოჭრისა. სულ 51 300 ფუთამდე შავი ფული მოგროვებულა საგუბერნიო და თუ სამაზრო ხაზინებში ამ განკარგულებით.

* *

შვეიცარიის ყველის წარმოებას ჩვენ ქვეყანაში მიუქცევია მთავრობის ყურადღება და ბ. პირში, რომელიც თავობს ამ წარმოებას ჩვენში, მიუღია ამ დღეებში წინადადება სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროსაგან, წავიდეს შვეიცარიაში, ალაგობრივ შეისწავლოს ბეჯითად ყველის წარმოების საქმე და ჩვენს ქვეყანაშიაც აწარმოვოს ეს საქმე. საეჭვოაო, იწერება ერთი რუსული გაზეთი, მოახერხებს თუ არა ბ. პირში ზედ-მიწევით შესწავლას ამ საქმისაო, რადგან შვეიცარია გრძნობს, თუ რა მეტოქედ სჩნდება

მარდისახარ იყო ბევრით ლამაზი თავის ქალბატონზედ, ბევრით ჭკვიანი, თუმცა-კი არ იყო განსვეტაკებული არც ბრწყინვალეების შუქით და არც გვარის შეილობით.

ივანე იყო მიმავალი თაობის კაცი, რომელიც ადგა ჩვეულებრივს გაკვებოლს ბილაკს, უსწავლოელი სამხედრო სამსახურის კაცი, გახლდათ, ჩინი და პატივი მოზლიდა გულადობისთვის და გასაოცარის ბრძოლისთვის შამილის ომში.

როგორც მომეტებული წილი იმ დროს ქართველებისა ის იყო მხიარული, უზრუნველი, მოქიფე და პურადი. ივანე ცოდვად არა სთვლიდა ცოლის ღალატსაც, რადგანაც რამდენადაც მეტს ვარდს მოჰკრეფდა თავის ცხოვრებაში იმდენად თავ-მოსაწონი უნდა ყოფილიყო: მაშ რის სამხედრო სამსახურის კაცი იქნებოდა, თუ ასე არ მოქცეულიყო?

ივანეს ცოლი მლისაბედ უფრო მახინჯი ვიდრე ლამაზი, გაყვიციანებული და ცოტათი ტუტუცი, საკმაოდ განებივრებული და ხასიათ გაუფუჭებული, ყველასთვის თავ-მოსაბეზრებელი იყო. იმისმა დაქინებულმა ხასიათმა,

სიკვრებმა, ატენილმა და ახირებულმა ხასიათმა ჩქარა ააცრუებინა გული ქმარს, რომელსაც მლისაბედ თავადგანვე არა ჰყვარებია და თუ შეერთო ამისი მიზეზი გახლდათ ის, რომ დაბინავების დრო მოუვიდა; კეთილის მყოფებმა ნათესაობამ ურჩია მლისაბედის შერთვა, რადგანაც ეს ქალი კარგი გვარისა იყო, კარგის ნათესაობისა, დამოკიდებულებისა, ყმითა და მამულით გამართული.

ივანეც მოიპოვა რომ ზარალში არ იქნებოდა, მლისაბედის ნათესაობა შეეწეოდენ ცხოვრებაში და შეერთა.

ამ გვარად მახარაძის ცხოვრება მიდიოდა ჩვეულებრივი წესით. სახლობაში სიამოვნებას მოკლებული ისინი ან გარეთ ეძებდენ გართობას და დროს-გატარებდნენ, ან სტუმრების დაპატივებით ცდილობდენ თავიდან აცილებინათ შფოთი.

მრთს დღეს ივანეს და იმის ცოლს რაღაც სალაპარაკო გაუხდათ და გამწყრალი ბატონი თავის ოთახში გაბუტვილი იჯდა, როდესაც მარდისახარ შემოვიდა და მიართვა ჩაი. საღამო იყო და ზამთრის გამო გახურებულს ბუხარს

მისთვის ყველის წარმოებაში ძვეკასია. ძვეკასიის ყველის წარმოებას მომავალში დიდი წარმატების ნიშანი აძვესო, და ცხლაც, საქონლის გაუმრავლებლად, შეუძლია გაასაღოს თავისი ყველი მთელის მეროპის ბაზრებში.

* *

ჩვენ შევიტყუეთ, რომ ტფილისში ბალაგინის პროსპექტის ცხენის რკინის გზაზედ ივლის ექვსი მატარებელი და ეს სრულიად საკმარისი იქნება, რომ დააკმაყოფილოს მანებდ მოსიარულენი.

* *

მთარულის გაზეთის „ზია და ძვეკასიეს“ რედაქტორის ძამ ბ. ჯელომძენდი-შენსი-ზადემ გამოსცა თათრულსავე ენაზედ ყოველ-თვიური ჟურნალი—„მეშკულ“.

ჩვენ გულითადის სიხარულით მივგვებებით ამ ახალს გამოცემას და ვისურვებთ მის კეთილს წარმატებას, რადგანაც დაწმუნებულნი ვართ, რომ ამ დროში ჩვენს ძვეკასიას ისე არა ეჭირებება-რა, როგორც ლიტერატურის გაგვრცელება და მასთან ისეთი ლიტერატურისა, რომელიც განიხილავს შინაურს ცხოვრებას და საჭიროებას.

* *

ამ დღეებში ძალაქის ჩივებს ჰქონდა სხდომა ცხენის რკინის გზის შესახებ, რომელიც ამ ცოტას ხანში გაიხსნება.

ხმოსანი ბ. თამაშოვი ხედავს უეჭველ საჭიროებად, რომ ეგონებში იყვეს გამართული მეორე კლასიც, რათა ერთმანეთს მოშორებული იყოსო ფაქიზი საზოგადოება უფაქიზოს(!).

ხმოს. ბ. ალიხანოვა ამაზედ უბასუხა, რომ ეგ არამც თუ მოუხერხებელია, არამედ მეტის-მეტე უსამართ-

გუგუნი გაჰქონდა. ბატონს ნებებრობა უყვარდა, ხანდისხან ოცნებაშიაც ჩივარდებოდა და ლექსებსაც სწერდა ხოლმე. ის არა ერთხელ ჩიბუხით ხელში მთელ საათებს ატარებდა უსართლოდ, ბუხარს წინ, საიდგანაც ტყრშიალი გამოისმობდა ფიჭვის შეშისა.

ამ საღამოს სწორედ ამ გვარს მღგომარეობაში იყო ივანე, როდესაც მარდისახარმა მოართვა ჩაი, მოუდგა გვერთიდ პატარა რგვალი სტალი და ის იყო უნდა გაბრუნებულიყო, როდესაც ივანემ მიიხედა იმისკენ და პირველად შეამცნია გოგოს შავი მშვენიერი კაკალა თვალები, დაწმენილი, ლაზათიანი და ნაზა პირისახე და შავი თმები, რომელიც ხშირს ნიწნავებდ ეყარა მხრებზედ.

მთაში სანთელი არ იყო და გაჩაღებული ცეცხლის შუქი გოგოს პირისახეზედ ეფინებოდა, რომელსაც თითქოს უფრო აშვენებდა და აბრწყინებდა რაღაცა მიმზიდვის შუქით.

— ბიჭოს! უკრძნობლად წამოიძახა ივანემ, რომელსაც მსწრაფლად თვალები გაუბრწყინდა, პირისახე გაულიძა და ქვენა ტუჩი ჩამოუყარდა.

ლობაც იქნებოა რომ ჩობა და სერო-თუკი განჩეულენ.

სამწუხაროა მხოლოდ ჩივი-მხრის კაცის მოქმედება, რომელიც ყოველის ღონის-ძიებით ცდილობენ, რომ ყველა, რაც-კი ჩვენ გვეკუთვნის, დამცირონ და სხვისა აამაღლონ; იმისი არ იყოს, რომ ერთხელ, ვისაც წაღები არ ეცვა ალექსანდროვის ბაღზედ აღარ ატარებდენ, როდესაც ეს ბაღიც, ცხენის რკინის გზებზედ და ის გადაქიმულ-შემკობილი სახლებიც, რომელშიაც სხვა-და-სხვა ბატონები განისვენებენ, ქალამნიანების და ხიხიანების ოფლით კეთდება. „პატრონს აღარც თხის კულია“, ამაზედ უთქვამს გონივრულს ანდაზას.

* *

წარსულ კვირას ქართულმა ღრამატიულმა დასმა წარმოადგინა შექსპირის პიესა, „ჩამლეტი“, რომელმაც „ლირზედ“ უკედ ჩაიარა:

მოთამაშეთ როლები უკედ იცოდენ და, სხვათა შორის, ალბად იმიტომ რომ ეს პიესა პროზად იყო გადმოთარგმნილი.

მხოლოდ არ შეგვიძლიან არა ესთქვათ, რომ მეტად თავი მოგაძულა ამ გამუდმებულმა ბენეფისებმა. მაგონილა თვეში რვა ბენეფისი? ამას გარდა, არა კმარა აქტიორების ბენეფისი, რომ კიდევ მოსამსახურის ბენეფისებიც არ გამართონ? საზოგადოება ნატრობს, რომ ასცდეს მაშინსიტების, შვეიცარების და მელამპეების ბენეფისები...

„ჰამლეტის მთარგმნელის ბ. ა. შურცელაძეს მიართვეს შექსპირის სრული

ზოგამ აიღო თავი, სწრაფად შეხედა ბატონს, მაგრამ მაშინვე დაუშვა თვალები და გამობრუნდა.

— მარდისახარ! დაყენა ბატონმა. — რა გნებაეს? წყნარად უპასუხა გოგომ.

— რა მინდოდა მეთქვა?.. ჩათქვი-და მებატონე, მებატონე რადგანაც ისე სწრაფად ველარა მოგხერხებინა-რა და გოგოს გაჩერება-კა უნდოდა.

ზოგო იდგა თავ ჩაღუნული და წითლდებოდა, რადგანაც ჰგრძნობდა, რომ ბატონი პირველად უყურებდა ისე გაშტერებთ და გატაცებით, რომ ის თითქოს სქამდა თვალებით. ზოგო ისე გაბრუნდა რადგანაც ივანე არაფერს ეუბნებოდა.

— მოცა, სად მიხვალ? მიაშველა სიტყვა ბატონმა.

ზოგო შეზღვა და ბატონმა დაუმატა უფრო ტკბილად, და ხმის კანკალით:

— სად მივშურები?.. მოლა ჩიბუხი გამიკეთე. თუმცა ის ყოველთვის თითონ იკეთებდა ჩიბუხს.

ზოგო მოვიდა, ჩამოართვა ჩიბუხი, წამოყარა ფერფლი და დაუწყო კეთება. ბატონი წამოდგა დაადგა თავს და ისე ახლო თავ მიტანილი დაუწყო

თხზულება და თავისი სურათი კანდალით ნახატი.

ერთი ჩვენი გაზეთის ხელის-მომწერი სიღნაღიდან გვწერს:

„პრა-ერთგვრ და ორჯერ ყოფილა საჩივარი აქაურ ქურნალ-გაზეთების რედაქციასზე, რომ ესა-და-ეს ნომერი მაკლია და არ გამოგიგზავნიათო და ამის მიზეზი არ ვიცი რა არისო; თვითონ მე, ამ სტრიქონების დამწერს, წარსულ წელში 1882-ს დამაკლა გან. „დროების“ ათი №. ამ ნომრებისათვის ხან ვის ვეღვივებოდი და ხან ვის, რომ, თუ მოეპოვებოდათ სადმე, ეთხოვებინათ ჩემთვის; ოთხი ნომერი ერთ მწვერიძალესაგან ვიყიდე, და ექვსი კი ხელ-ახლად დავიბარე თქვენის რედაქციადან, მაგრამ, საუბედუროდ, აღარც რედაქციაში აღმოჩნდა ორი №, რომლებსაც დღესაც დავეძებ, მაგრამ ვერსად მიპოვნია, ამ ნომრების გულისათვის ბევრჯერ ვუსაყვედურე რედაქციას.

„მხლა წარმოიდგინეთ—თუ როგორი ღირსი ყოფილა საყვედურისა რედაქცია. 15 თებერვალს 1883 წ. (წარსული არ გეგონათ) წარმოადგინა სიღნაღის მახრის ხაზინაში აქაურ პოეტის განყოფილების მიმღებმა (პრიოპნიკიძე) ერთ პოეტალიონის ხელით 87 მ. 38 კ. ამ ფულში ერთი 5 მ. 38 კ. შავი ფული, რომელიც გახლდათ გახვეული ახლად-გამოსულს, ე. ი. 10 თებერვლის 1883 წ. გაზეთ „დროების“ ნომერში. ის ნომერი ეხლა მე მაქვს და, ვინ იცის იმ ნომრის პატრონს რა პასუხი მისცეს, ანუ როგორი მოუთმენლის მოლოდინით ელოდა ის იმ ნომრის მიღებას და ეს კი პოეტალიონის მსხვერპლი შექმნილა.

„ბატონებო, ვიკლებთ პურის-ლუკ-

ყო ყურება, რომ მარდისახარ აშკარათა ჰგონობდა იმის გახურებულს სუნთქვას.

ზოგა შეშინებული და აღელვებული იდგა ერთს ადგილს და განძრევისაც-კი ეშინოდა, რადგანაც გული რაღაც ნაჩრად უცემდა თითქო ივანეს გულ-თქმა გრძნოო.

თითონ მარდისახარაც ყმაწვილი, სიცოცხლით საესე იყო, იმისი სისხლი სდუღდა და გადმოდიოდა, იმისი გული ითხოვდა სანატრელს მღელვარებაში ფეთქას, რომელსაც ისე თავგანწირვით ეძლევა ყმაწვილური მოთხოვნილება.

ამ გოგოს არა ერთხელ შეემცნია ბატონის ლამაზი სახე, ექსტაზური მკერდი, კობტად გადაგრებილი უღვაშები, არა ერთხელ ენახა თავის მახვილ ქალბატონის გვერთიდ; მლისაზღვდ სრულიად მოპირ-და-პირე სურათს წარმოადგენდა და არა ერთხელ შებრალებოდა ივანე. ერთკენ იყო მშვენიერება მთავრედკენ სიმანინჯე, ერთკენ სიცოცხლით საესე მძვინვარე გული, მეორედკენ-კი ავად-მყოფობით გალყოული, ერთი იყო აღზნებული საკირე, მეორე-კი ჩამქრალი ფერფლი.

მას, ვითმენტ შიმშილს, ვაძლევთ ფულს და ვიწვრთ გაზეთს, რათა? იმიტომ რომ გაეფოთ რამეო, და პოეტალიონები კი გროშებს ახვევენ შიგ!”

ა. შ.

„დროების“ კორექტორდენსია

ს. ვასანაური, 15 თებერვალს. მთელს მთიულეთში და ხევში არ მოიპოვება ერთი სკოლა, სასწავლებელი, სადაც ბავშვებს შეეძლოთ წერა-კითხვის დასწავლა მაინც.

რა მიზეზი უნდა იყოს ასეთი გულგრილობისა, როდესაც დანარჩენს საქართველოში ყველგან ცდილობენ სასწავლებლების გამართვას, ყველგან დაინახეს წერა-კითხვის გავრცელების საჭიროება?

ჩვენი აზრით, ამის მიზეზი ყველაზედ მომეტებულია მღვდელ-ბლადოჩინების ბრალი უნდა იყოს, რადგანაც იმათთან ახლო დამოკიდებულება ხალხთან არაფისა აქვს და, მაშასადამე, ისინი მოვალენი არიან, ხალხს ჩაამინონ, თუ რა სარგებლობაა სწავლის გავრცელება და რამდენად მეტს სარგებელს მიცემს იმათ შვილებს თითო-ოროლა გროში, რომელიც ამ საქმეზედ დაიხარჯება.

მთიულ-მონღვემ არ იცის წარაკითხვა, არ იცის ანგარიში და დღემდის თავის საქონლის რიცხვს კომბლებზედ აქდევს. ამის გამოისობით იმათ ატყუებენ ყოველ ანგარიშში, ატყუებენ იმათი დამქირავებელნი, ატყუებენ ეპარქიები მატყლისა, ერბოსი, საქონლისა და ნაწარმოების სყიდვის დროს.

რიგვანს და წესიერს მოძღვარს ადვილათ შეუძლია ჩააგონოს ხალხს სკოლების გამართა, მაგრამ, სამწუხარ-

მარდისახარს ებრალებოდა ივანეს ყმაწვილ-კაცობა და თითონ-კი ვერ მიმხვდარიყო, რომ ამ სიბრაღეულში გამოითქმოდა ქურდულად შეპარული სიყვარული, იმის გულს სანატრელი მდგმური შეხვედროდა.

ამ მღვდმარეობაში იყო მარდისახარ, როდესაც იმას მეკობრად შეხვედენ ივანეს თვალები და გულში გაუყარეს თავიანთი ისარი. მარდისახარ ადვლდა, სისხლი ამოღრა და მოუსვენრად წამოვიდა პირისახისკენ. მეტის მეტად მომდგარმა სასხლმა, სულთქმა გაუხშირა, თვალთ დაუბნელო და გონება დააკარგინა. შალს არ ესმოდა რა მოზლიოდა, მაგრამ ჰგონობდა კი, რომ ის მოეცვა რაღაცა გრძნობას, შეეპყო, დაემორჩილებინა და რაღაც გამოურკვეველის წადილით აფესო მისი გული.

ზაიარა წუთმა და ივანეს თავი კიდევ მეტად დაიხარა, ქმენა მოემატა; გადმოცვიდა ხუჭუჭი თმები რომელიც ქალს მოხვდა კისერში და რაღაც უცნაურს ცეცხლად იგრძნო, რომელიც მსწრაფად თავიდან ფეხებამდინ გავარდა. შალი გაჭრყოლდა და გონება დაეგნა.

როდ, ჩვენი მხრის მღვდელ-ბლადოჩინებს, რომელთ მატყრიალური მღვდმარეობა ბევრით უკეთესია, სანამ სხვა ადგილების სასულიერო წოდების მოსამსახურეთა, თვალი მაინც ვერ გაუძლიათ.

ს. ვასანაურსაც ვერ ასცდენილა ეს საერთო სენი, თუმცა ეს სოფელი საუკეთესო მღვდმარეობაში არის და ოცნედ მომეტებული მოვაჭრე სახლია აქ.

ზაფხულობით აქა გროვდებიან ურიცხვი მატყლის მუშტრები, აქვე ჩამოაქვთ ყველი და ერბო; ერთი სიტყვით ეს ადგილი ითვლება მთიულეთის და ხვეის საბაზრო ქალაქად. აქაურს ეპარქებს უნდა რცხვენოდესთ კიდევ, რომ თივიანთ შვილებისთვის ერთი სასწავლებელი არა ჰქონდესთ გამართული. ამათ ძალიან ადვილად შეუძლიანთ ათი-თხუთმეტი მანეთის გადახდა წელიწადში და თავიანთ სასარგებლო საქმის დახმარება.

სახლები და შენობები იმდენია ამ სოფელში, რომ სასწავლებლისთვის ადვილად იშოვნოდენ და თუნდა აშენებაც მოსდომოდათ, ტყისა და ქვის სიახლოვის გამო, ძალიან იაფად დაუჯდებოდათ.

მს ხალხი თავის შვილებს სასწავლებლად გზავნის სხვა-და-სხვა ადგილებში, გზავნის პატარებს და აჩაგრინებენ ისე ადრე მახლობლების მოშორებას, ეხარჯებათ ბევრით უფრო მომეტებული, სანამ თავისი საკუთარი სკოლა დაუჯდებოდათ და ერთი კაცა კი არ ფიქრობს თავიდან აიცილოს მეტი ხარჯი, თავიანთ პატარა შვილები თავიანთ თვალ წინ აღზარდონ.

ვასანაურის მღვდელს მაინც ეკისრა ბავშვების სწავლა; თუ ბევრს ვე-

ძიდევ წუთი და ბატონის მითროლარე ხელები მოხვია გოგოს, აღზნებული ტურები მიეკარა ჯერ კისერს, ყელს, მერმე ლოყებს და ცოტა შემდეგ მარდისახარის ტურებიც მობრუნდა და შეეწება ივანეს ტურებს...

ისინი ჩაცვიდენ იმ მღვდმარეობაში, როდესაც კაცს ყოველის ფერი აფიწყდება, როდესაც სიტყვა წყდება და მარტო გრძნობაღა მეთობს!

ისინი ჩაცვიდენ იმ მღვდმარეობაში როდესაც გული გრძნობს რაღაცა მძიმე კენესას, მოუსვენებლობას, მაგრამ ისე ტკბილს, ტკბილს, რომ ამ გვარი მღვდმარეობის ყოველი წუთი ყოველი წუთის მეთასდები მთელს საუკუნობად ჩაითვლება და კიდევ ღირსეულს ფასს ვერ შეადგენს.

ბატონი და ყმა ამ თავ დავიწყებაში იყვნენ, დავიწყებოდათ ის საშინელი უბსკრულიც რომელიც იმათ აშორებდა. იმ წუთებში ისინი გრძნობდენ რომ იყვნენ აღამიანები, ერთი-გად გაჩნდინი, ერთისა და იმეგ მოთხოვნილებით, ერთისა და იმეგ ნებით. ჰგონობდენ რომ იმათის ბუნებას მიეცა ეს გრძნობა და ისინიც ანგარიშ მიუტყვებლად სარგებლობდენ.

რა, წერა-კითხვას მაინც შეჩვეულა და ხელსაც დაანახებდა, რომელსაც ვინათ საკუთარს ადგილზე უნდა მოეხდინა ბელია უფრო ადვილადაც, იაფადაც, და სასარგებლოდაც დასაწყისი სწავლის წაყვანა.

მჯახობას, მეტად ადრე მოშორებულს ბავშს გული უქვევდება, აღარა აქვს ის ჯიჯარი, რომელიც უნდა ჰქონდეს, რადგანაც ბავშისთვის დედის ალერსს ქვეყანაზედ ვერაფერს შესძლებს, ვერაფერს მოახერხებს.

ა. გ.

ბვილისის სამკურნალო.

ავადმყოფები მიიღებიან დიდის რვა საათიდან თორმეტ საათამდის.

ფრ შახათს. განაჯევინი და ლისიცი—შინაგან ავადმყოფობისა; კვლდიში—სიფილისტიკური და სირურგიული ავადმყოფობისა; ბასუტკავი—ბუბიაზის, ქალების და ყმაწვილების ავადმყოფობისა; ბაბაჯი ძანჯევის სისუსტის და შინაგან ავადმყოფობისა.

სამ შახათს. მინკვინი—სირურგიული ავადმყოფობისა; ლისიცი—შინაგან ავადმყოფობისა; კვლდიში—სიფილისტიკური და სირურგიული ავადმყოფობისა; ბასუტკავი—ბუბიაზის, ქალების და ყმაწვილების ავადმყოფობისა; ბაბაჯი და დანიელ-ბუჯავი—ძანჯევის სისუსტის და შინაგან ავადმყოფობისა.

ფრ შახათს. ლისიცი და მინამნაკი შინაგან ავადმყოფობისა; კვლდიში—სიფილისტიკური და სირურგიული ავადმყოფობისა; ბასუტკავი—ბუბიაზის ქალების და ყმაწვილების ავადმყოფობისა; ბაბაჯი—ძანჯევის სისუსტის ავადმყოფობისა.

ხუთ შახათს. ლისიცი—შინაგან ავადმყოფობისა; კვლდიში—სიფილისტიკური და სირურგიული ავადმყოფობისა; ბასუტკავი—ბუბიაზის, ქალების და

ბატონისა სცელიდა კოცნა, ალერსს ალერსი! მებატონის მაგრად ჩახვეული ხელები ისე ძალხედ იკრავდა მკერდზედ გაყუჩებულს გოგოს, თითქოს ერთს საგნათ გადაქცევას აპირებდენო.

მართბამდ გაელო კარები და გამოჩნდა ქალბატონის სიბრაზისგან დამახინჯებული სახე და მოისმა ადვლვებული მრისხანე ხმა.

—ზეთრიე აქედგან, შე... მივარდა ყელში გულ მომჯდარი ქალბატონი გოგოს, რომელიც გაშტერებულსავეთ იდგა და ჯერ კიდევ გონს ვერ მოსულიყო.

რა უნდა ეთქვა, რა უნდა ექნა? დაეყვირა: „ივანე მე მეკუთნის, ივანეს მე უყვარვარ?“

რა ნება ჰქონდა, რა უფლება?

იმის წინ იდგა ცოლი, რომელსაც ქპარზედ კანონიერი ნება ჰქონდა, იმის წინ იდგა ქალბატონი, იმის მფლობელი, რომელიც უბძანებდა გათრეულიყო!

ა. მანუშარიძე.

(გაგრძელება)

ე. ჯ. აუტერგანის

მალაზიაში

პრეზიდენტი, ლენ. ტერ-სატუროვის სახლებში

ი ს უ ი დ ე ბ ა

საკმარაპი გაუინები

უახლესის სისტემისა, ოჯახისთვის სასამარებლად, დერეკებისათვის და სსუ. და სსუ. სელისათვის. ეს მასინები, განსაკუთრებულია აქტიურულ საზოგადოებისადრე ფრისტერ და როსმინისა, მოწოდებული არიან საუკეთესო, მოთავსებულ, წარმართულ პატენტის სისტემით და სსუ. აშშ-სათვის. რადგან ნისად მოლოდ უკიდურეს შემთხვევაში გაიყვამ ეს მასინები და ბეჭი სსვა მიზეზებისა ამიტომ ისე იღებებიან, რაც შეიძლება იაფად.

გარკი მუშაობისათვის და თვისებისათვის მასინებისა მასინების მუშაობისა მალაზიაში.

კერძოდ სარკებისათვის ისეილება აგრეთვე მანტელის მასინები.

გლანის მასინები, სეთი და ნესები სსვა-და-სსვა სისტემის მასინებისათვის, და აგრეთვე სსვა წვრილანი საჭირი ნივთები ისეილება ცალკე-ცალკეად.

იქვე ისუილება კახის ზურჯულულობა ევალით ნაქთები.

საკამისიონერო და სააგენტო ანილის სადებუბისა, რეინულობისა, ჭან-რეკებისა, სერებისა და სსვა-და-სსვა სამუშაო სელთ-საწობისა. (10—10)

ინგლისის მალაზიაში

თვის ამოყვანი მაქმასტერი

ამაგრებს თმის და ადრინდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუბისა 2 მან., გაგზავნით 2 მანეთი და 28 კაპ. (100—51)

აქვე ისეილება ქინის ზომად თმების განამაგრებლად. ფასი 1 მან. სმოტკები თავის ტვიცილის მოსახლობლად, ტუაღებისა ს-ზონი, დუხები და სსუ.

საქმე-გალანტიური

სახელოვნო

ილ. ჭყონისა, ქუთაისს, თ. ლ. მაჭუტაძის სახლში, მოწოდებული უახლესის სისტემის მასინებით კისრულად შესაკეთათ აღსრულებას 25% უფრო იაფად, ვიდრე სსუები. ქუთაისის გარეშე მცხოვრებთათ თუ 25 მან. აღმატება, სასელოვნო ასრულებისათვისავე დაუფრებლად გაუგზავნის მათ თავის სახლით.

იმავე შენობაში იმეფება

გიბლიოთეკა

თ. ა. ლორთქიფანიძისა, ილ. ჭყონისაგან იჯარით აღებული. სელ-მოსაწერი ში-რობები ფრად სელ-მისაწყობა. ბიბლიოთეკას შეემატა ასალი წიგნები. (20—2)

გიბლიოთეკის მალაზიაში

სახელმძღვანელო რუსული მინისა ქართულათვის, შედგენილი

გ. კალანდარიშვილის მიერ, მეშვიდე გამოცემა, შეცვლილი და დამატებული იაკობ გოგებაშვილისაგან, დაიბეჭდა ხმის ასამაღლებელი ნიშნებით (с ударениями) და ისეილება გამოცემის საქარია ბრიტანოვის წიგნის მალაზიაში გუგის ხიდის უერთან. მასი ათი შაური. ვინც იყიდის ერთად ნაღდს ფულსად ოცსა ან მეტს ეგზემლიანსა, წიგნი დაეთმობა ცნრა მუხრანს. ვისაც უდინა წიგნი სურს, ამ ფასს უნდა დაუმატოს სამი შაური. გრიჭურის მალაზიაშივე ისეილება ყოველ გვარი სასელმძღვანელო ქართული, რუსული, სომხური და თათრული. გარე-ქალაქებიდან და ადგილებიდან ყოველ გვარს დასარკებულებს მალაზია ასრულებს დაუგვანებლად.

ბუნების კარი, ანუ ყრმათათვის საკითხავი წიგნი უმცროსს კლასებში სასამარებლად, შედგენილი ი. გოგებაშვილისაგან, დაიბეჭდა მეოთხე შეცვლილი გამოცემა და ისეილება გრიჭურის წიგნის მალაზიაში, გუგის ხიდის უერთან. ფასი თხუთმეტი შაური. სასწავლებლებს და კერძო პირებს, რომელნიც იყიდის ნაღდს ფულსად ერთად თხუთმეტს ეგზემლიანსა, ანუ მომეტებულსა, დაეთმობა ეგზემლიანი თოთხმეტ შაურად; ვინც ორმოც-და-ათს ეგზემლიანს იყიდის, წიგნი მიეცემა ცამეტ შაურად. უდისათვის უნდა დაემატოს სამი შაური.

კარბა საქართველონი, მეორე შეცვებული გამოცემა; ისეილება იმავე მალაზიაში. ფასი სამი აბაზი; ვინც ათს ეგზემლიანს იყიდის, გარტა მიეცემა თერთმეტ შაურად, ოცი ეგზემლიანის მიეცემა—ათს შაურად.

ემსწილების ავთმეოფობისა; ბახაკი—მარტების ავთმეოფობისა.

ზახსკეკს. მინკეკი — სინურ-გიული ავთმეოფობისა; ლისიკევი, მი-რმინოვი და დანიელ-ბეგოვი—შინგან ავთმეოფობისა; კელდიში—სიფილის-ტიკური და სინურ-გიული ავთმეოფობისა; ბახუტოვი—ბუბიაობის, ქალეების და ემსწილების ავთმეოფობისა; ბახაკი—მარტების სისურსის ავთმეოფობისა.

შახსკეკს. ლისიკევი—შინგან ავთ-მეოფობისა; კელდიში—სიფილის-ტიკური და სინურ-გიული ავთმეოფობისა; ბახუტოვი—ბუბიაობის, ქალეების და ემსწილების ავთმეოფობისა; ბახაკი—მარტ. ს სურსის ავთმეოფობისა.

განსხადებანი

ლიტოგრაფიული სურათი

თავარ-მეფისა

ისეილება შტეტინკოს ლიტოგრაფიაში, ბალაენის პროსპექტზე, ტრიგულ-ლოვის სახლებში. მასი თითო ეგზ. 50 კაპ., ვინც ასს ეგზ. იყიდის—30 კაპ. (3—2)

დაიბეჭდა და ისეილება გრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მალაზიაში

ღელა და შვილი

ლა რამდენიმე ლექსი

თ. ილია ჭავჭავაძისა.

წ. ჭიჭინაძისაგან გამოცემული მასი 15 კაპ.

დაიბეჭდა და ისეილება გრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მალაზიაში

სახსოვარი

ბატონიშვილის ალექსანდრეს-მის ირავლის გარდაცვალებასზე.

შეკრებილი და გამოცემული

წ. ჭიჭინაძისაგან ფასი სუთი შაური.

დაიბეჭდა და ისეილება გრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მალაზიაში

მამული

საქრთო მფლობელობასზე თხუთმეტი

ანტონ შურცელაძისა

გამოცემული

შაქარ შიჭინაძისაგან.

მასი თითო წიგნისა ერთი აბაზი

ასალი წიგნი

ისეილება შავარდონის ბაზმის სა-აგენტოში, ბულვარზე

შემოკლებული

სამართველონი

ისტორია

შედგენილი რომან სანცივეისაგან. 1882 წ. ფასი თოთხმეტი შაური, გაგზავნით ოთხი აბაზი.

დაიბეჭდა და გამოვიდა ცალკე

წიგნად

„სიკოლ“

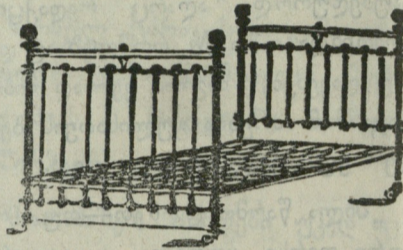
მოთხრობა

ა. მოხუბარიძისა (შაზბეზისა)

ფასი ადგილზედ 30 კ. გაგზავნით 40

ისეილება ტფილისში „როგობის“ რადაქციაში და შვერლოვის პეი-ლიონში პლექსანდროვის ბალთან. წიგნის მალაზიებს ჩვეულებრივი დათ-მობა, მოსწავლე ემსწილებისათვის, ვინც პირ-და-პირ „როგობის“ რადაქ-ციიდან წაიღებს, ადგილზედ 20 კა-პეიკად თითო წიგნი, გაგზავნით 30 კაპ. (20—6)

ინგლისური რკინის კრავოტები

ერთ საწოლსანი 8 მ. და ორ საწო-ლისანი 14 მ., ლეიბები გატენილი ზღვის ბალანით 5-დგან—9 მან. ინგლისურს მალაზიაში. იქვე ისეილება 25% იაფათ სანამ სსვაგან სადმე: ჭურჭელი, დას-ჩანგალი, გოგებები, ფანდონები, კლიტე-ები, სოფანები, რკინის გაღები, ქა-ლაღი, ნიხები, რეოლოგები, თოფე-ები, ცაცისა და ქალის უნაგირები, ალბო-მები, კლეონები, ჩაი 1-ლის საჩისისს. (100—25)

დაიბეჭდა და ისეილება გ. ჩარკვიანის წიგნის მალაზიაში.

სალაგური

№ 1.

გამოცემის წ. ჭიჭინაძისაგან.

ფასი 25 კაპ.

ბაქსია

საკვებაგ ხორაგეულებათა, რომელნიც იყიდებიან თფილისის ბაზრებში, დაუქ-ნებში და დატარებთ 15 თებერვლიდამ 1 მარტამდის.

მამომცხვარი პური: ხორბლის ფქვილის პირველის ხარისხის—1 გირ. 5 1/2 მეორის „ —1 გირ. 3 1/2 მესამის „ —1 გირ. —

იმავე ფქვილი. თორნიში მამომცხვარი: პირველის ხარისხის—1 გირ. 5 1/2 მეორის „ —1 გირ. 4 კ. ჭვარის-მამის პური:

პირველ ხარის. ლავაში 1 გირ. 5 1/2 მეორის „ —1 გირ. 4 1/2 მესამის „ —1 გირ. 4 კ. ძროხის ხორცი:

პირველის ხარისხის —1 გირ. 11 კ. მეორის „ —1 გირ. 9 კ. სუკი — — —1 გირ. 17 კ. სვგრის ხორცი 1 გირ. 11 კ.

ლორის ხორცი:

პირველი ხარისხის —1 გირ. 11 კ. მეორის „ —1 გირ. —